
ÚVODEM

Místopis českého amatérského divadla je třetí částí projektu Dějiny českého amatérského divadla. Jako první vyšly Cesty českého amatérského divadla - Vývojové tendence, zpracované skupinou teatrologů v čele s Janem Císařem. Bibliografie českého amatérského divadla byla dílem kolektivu vedeného Jiřím Valentou. V roce 2001 vyšel I. díl Místopisu českého amatérského divadla, který postihoval historii amatérských divadelních aktivit v encyklopedických heslech řazených podle názvu obcí a měst od A do M. Mluvíme-li o amatérských divadelních aktivitách, máme na mysli přípravu a provozování činoherních, operetních, muzikálových, operních, kabaretních, loutkových aj. představení dospělými i dětmi, ale i autorské divadlo, divadlo poezie, recitační soubory apod.

Zatímco Cesty zachycují tendence vývoje amatérského divadla v jednotlivých etapách, nutně zobecňují a dotýkají se jen mimořádných skutečností a událostí ovlivňujících tento vývoj, má Místopis českého amatérského divadla zachytit stopy historického i současného působení ochotnických souborů v jednotlivých místech České republiky, ukázat jejich místní i dobová specifika, a doložit tak význam tohoto různorodého, spontánního a velmi široce rozvětveného jevu pro kulturní a společenský život každé obce, a tím i celé země.

Předkládaný II. díl Místopisu N - Ž pokračuje v heslech abecedně řazených podle obcí informacemi charakterizujícími co nejstručněji amatérské (ochotnické) divadelní dění v jednotlivých místech tak, jak se je v období 1997-2002 podařilo zjistit širokému okruhu spolupracovníků. Svým způsobem výjimečné postavení má v tomto díle heslo Praha. Jeho součástí je kapitola Významné divadelní události na území dnešního hlavního města Prahy, včetně loutkového divadla, ovlivňující amatérské aktivity v celé zemi, kterou zkráceně označujeme jako Kalendárium. Upozorňuje na historické souvislosti předmětu našeho zájmu (dále viz v kapitole Jak číst hesla). V závěru jsou přiřazeny doplňky I. dílu A - M, tj. nová místa, v nichž jsme v období po uzávěrce I. dílu doložili divadelní aktivity. Věcné doplňky hesel uvedených v I. díle nelze vzhledem k enormně rostoucímu rozsahu svazku publikovat. Zůstávají součástí dále doplňované a zpracovávané počítačové databáze, která by měla sloužit jako zdroj informací dalším badatelům.

Pro tvar hesel byl v první řadě určující materiál, který se podařilo sebrat. (Jeho různorodost měla částečně vyrovnat jednotná strukturace hesel.) Za podstatné jsme považovali i to, aby byly zaznamenány nejvýraznější osobnosti, které v místě divadelní a kulturní aktivity realizovaly či iniciovaly, měly vliv na práci souboru, nebo naopak byly jeho činností významně ovlivněny ve svém dalším profesním směřování. Snažili jsme se i postihnout, v jakých podmínkách (prostorových, technických) se divadlo hrálo a jakým kulturním a společenským přínosem bylo pro konkrétní místo. (To se pochopitelně neodráží v každém hesle, patrnější je z hesel, u nichž bylo k dispozici více materiálu.) Došli jsme k názoru, že nelze najít porovnávací hledisko, které by ovlivnilo vzájemné proporce, rozsah hesel. Snaha toho dosáhnout by nutně výrazně omezila informační potenciál celku.